

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

Դրամավարկային
քաղաքականության
ծրագրի կատարման
հաշվետվություն

2018

1 - 4

եռամսյակներ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ**

*Հաստատված է
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի
27.02.2019 թ. թիվ 27Ա որոշմամբ*

**ԴՐԱՄԱՎԱՐԿԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԾՐԱԳՐԻ
ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
(2018 թ. 1-ին եռ. - 4-րդ եռ.)**

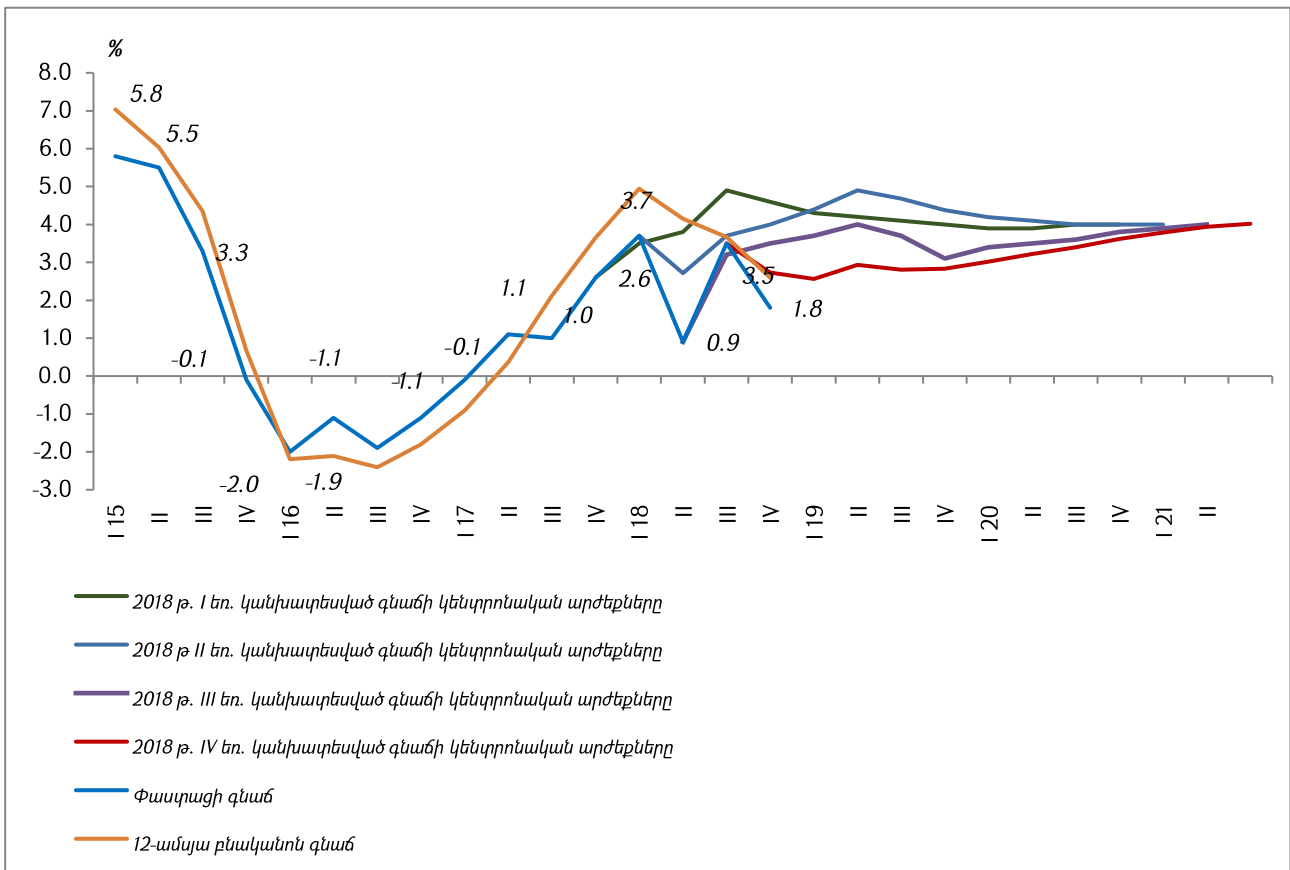
2018 թվականին ՀՀ կենտրոնական բանկը վարել է արդյունավետ դրամավարկային քաղաքականություն. հաջողվել է խարսխել գնաճային սպասումները և չեզոքացնել գնաճային միջավայրի վրա ազդող մի շարք ճնշումներ: Արդյունքում՝ 12-ամսյա բնականոն գնաճը տարվա ընթացքում տատանվել է միջին հաշվով 3.8% մակարդակի շուրջ՝ տարեվերջին կազմելով 2.6%, իսկ 12-ամսյա ընդհանուր գնաճը դեկտեմբերի վերջին կազմել է 1.8%:

1. ԴՐԱՄԱՎԱՐԿԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ

Կենտրոնական բանկը կանխատեսում էր, որ 2017 թ. վերջին 12-ամսյա գնաճի ձևավորված ցածր՝ 2.6% մակարդակի պարագայում գնաճային միջավայրը 2018 թվականի ընթացքում աստիճանաբար կընդլայնվի, ինչին հիմնականում նպաստելու էին համաշխարհային ապրանքային շուկաներից փոխանցվող գնաճային ազդեցությունները, ինչպես նաև ԿԲ-ի կողմից իրականացվող խթանող դրամավարկային քաղաքականության ներքո պահանջարկի աշխուժացումը: Գնահատվում էր նաև, որ 2018 թվականի սկզբին մաքսատուրքերի և ակցիզային հարկի դրույքաչափերի նախատեսվող փոփոխությունները կարճաժամկետ հատվածում առանձին ապրանքատեսակների վրա կունենան սահմանափակ գնաճային ազդեցություն, իսկ 2017 թ. վերջին մի շարք ապրանքների թանկացման հետևանքով ձևավորված լրացուցիչ գնաճային սպասումները կկրեն ժամանակավոր բնույթ և կսկսեն մարել 2018 թվականի սկզբից: Նշված ծրագրի ներքո նախատեսվում էր դեռևս պահպանել դրամավարկային քաղաքականության խթանող դիրքը՝ պահանջարկի տևականությունն ապահովելու նպատակով, իսկ տարվա ընթացքում, գնաճի վերականգնմանը զուգահեռ, դրամավարկային խթանող միջավայրն աստիճանաբար չեզոքացնել՝ միջնաժամկետ հատվածում ապահովելով գների կայունության նպատակը:

Փաստացի զարգացումները ցույց տվեցին, որ սպասվող ռիսկերը տարեսկզբին դրսևորվել են, իսկ նախորդ տարվա ընթացքում դիտված համեմատաբար բարձր պահանջարկը կրում էր ժամանակավոր բնույթ և արդեն տարվա սկզբին որոշակիորեն դանդաղեց, ինչը հետագայում խորացավ նաև Կառավարության կողմից իրականացվող զսպողական հարկաբյուջետային քաղաքականության և արտաքին աշխարհում գնաճային միջավայրի զգալի թուլացման ազդեցությամբ: Ընդ որում՝ վերոնշյալ զարգացումներն արտացոլվեցին ինչպես բնականոն գնաճի, այնպես էլ ընդհանուր գնաճի տարեկան վարքագծում:

ՀՀ ԿԲ կանխադրեստումների համաձայն՝ առաջիկա մեկ տարում 12-ամսյա գնաճը կավելանա, իսկ այնուհետև կտարաբաշխվի թույլատրելի միջակայքի ներքևի հատվածում՝ կանխադրեստվող հորիզոնի վերջում կայունանալով նպատակային ցուցանիշի շուրջ

Հիմնվելով մակրոտնտեսական փաստացի զարգացումների և թուլացող պահանջարկի վրա, ինչպես նաև հաշվի առնելով արտաքին ու ներքին տնտեսություններից ակնկալվող ոչ գնաճային ազդեցությունները՝ **2018 թ. ընթացքում ԿԲ-ն պահպանել է խթանող դրամավարկային քաղաքականության պայմանները՝ անփոփոխ թողնելով վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքի գործող 6% մակարդակը**։ ԿԲ-ն գնահատում էր, որ դրամավարկային նման քաղաքականությունը բավարար խթանող է (նաև՝ քանի որ աշխարհի առաջատար երկրների ԿԲ-ները տարվա ընթացքում խստացրել են դրամավարկային պայմանները) և նպաստում է կանխատեսվող հորիզոնում ներքին պահանջարկի աճին և գնաճի՝ իր նպատակային ցուցանիշի շուրջ կայունանալուն։

Միաժամանակ, երկրորդ կիսամյակում գերակշռում էին գնաճի ծրագրված հետագծից դեպի ներքև շեղման ռիսկերը՝ պայմանավորված թե՛ արտաքին (սպասվածից ցածր գնաճային միջավայրի ձևավորում և թույլ պահանջարկ) և թե՛ ներքին (սպասվածից թույլ ներքին պահանջարկ՝ պայմանավորված առավել զսպողական հարկաբյուջետային քաղաքականության իրականացմամբ) գործոններով։ Դրսևորված ռիսկերի ներքո գնաճային միջավայրը զգալիորեն մեղմվել է, որի պարագայում ԿԲ-ն, հետամուտ լինելով միջնաժամկետ հատվածում գնաճի նպատակի իրագործմանը, պահպանել է խթանող դրամավարկային պայմանները՝ անփոփոխ թողնելով վերաֆինանսավորման պայմանները և աստիճանաբար ավելացնելով խթանման հորիզոնը։

2. ԳՆԱԾՆ ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱՀԱՏՎԱԾՈՒՄ

2018 թվականն ընդհանուր առմամբ բնութագրվել է ցածր գնաճային միջավայրով: Տարեսկզբին 12-ամսյա գնաճը կազմել է 2.9%, այնուհետև, որոշակի ավելացումից հետո, երրորդ եռամսյակից սկսել է նվազել՝ տարեվերջին կազմելով 1.8%, ընդ որում՝ *սննդամթերք և ոչ ալկոհոլային ապրանքների* (ներառյալ՝ *ալկոհոլային խմիչք և ծխախոտ*), *ոչ պարենային ապրանքների* գների և *ծառայությունների* սակագների աճը համապատասխանաբար կազմել է 1.8%, 3.2% և 0.8%:

Սննդամթերք և ոչ ալկոհոլային ապրանքների գների աճը հիմնականում պայմանավորվել է «Մսամթերք», «Միրգ», «Յուղեր և ճարպեր», «Ծխախոտ» ապրանքախմբերի գների՝ համապատասխանաբար 8.2%, 10%, 3.1% և 7.9% աճով (ընդհանուր նպաստումը 12-ամսյա գնաճին՝ շուրջ 1.3 տոկոսային կետ): Հարկ է նշել, որ պարենային մի շարք ապրանքների՝ 2017 թվականի չորրորդ եռամսյակից դիտված առաջարկի դրական շրկի ազդեցությունները տարվա ընթացքում որոշակիորեն մարել են:

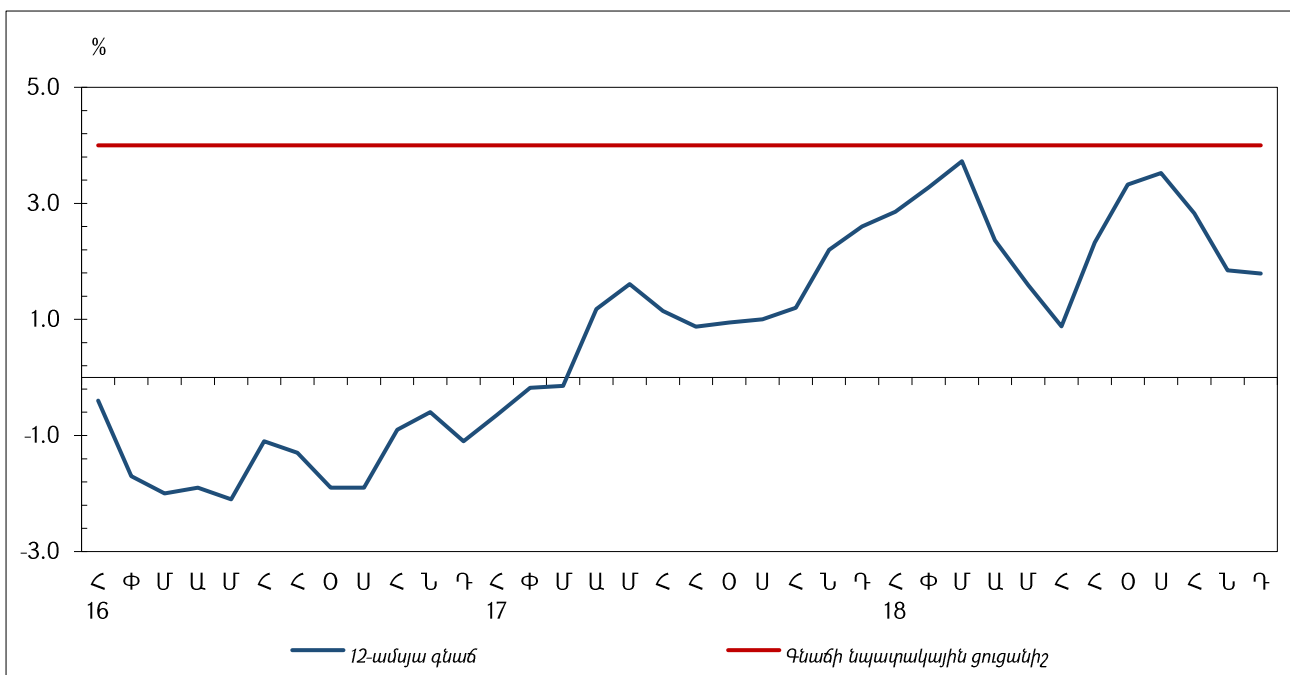
Ինչ վերաբերում է *ոչ պարենային ապրանքներին*, ապա 12-ամսյա ցուցանիշի բարձր աճը վառելիքի և դեղագործական ապրանքների գների՝ համապատասխանաբար 10.1% և 3.4% աճի արդյունք է (ընդհանուր նպաստումը 12-ամսյա գնաճին՝ 0.6 տոկոսային կետ):

Ծառայությունների սակագների աճը պայմանավորվել է *բնակարանային կոմունալ, օդային տրանսպորտի, կրթության*, ինչպես նաև *ռեստորաններ և հյուրանոցային ծառայությունների* սակագների՝ համապատասխանաբար 0.3%, 3.9%, 2.4% և 2.8% աճով (ընդհանուր նպաստումը 12-ամսյա գնաճին՝ մոտ 0.2 տոկոսային կետ):

Հարկ է նշել, որ գրեթե բոլոր ապրանքախմբերում նկատվել է կանխատեսվածի համեմատ ավելի մեղմ գնաճ՝ վկայելով թույլ պահանջարկի մասին:

Վերոնշյալ զարգացումների պարագայում 12-ամսյա բնականոն գնաճի՝ տարեսկզբի 5.3% ցուցանիշը տարվա ընթացքում սահուն նվազել է և դեկտեմբերին կազմել 2.6%:

2018 թ. ընթացքում պահպանվել է ցածր գնաճային միջավայր, և 12-ամսյա գնաճը տարածվել է թույլատրելի միջակայքի ստորին հատվածի շուրջ

2018 թ. ընթացքում գնաճի վարքագիծը հիմնականում համահունչ է եղել պահանջարկի զարգացումներին, չնայած կրել է նաև առաջարկի որոշակի ազդեցություններ՝ հիմնականում պայմանավորված ակցիզային հարկի և մաքսային դրույքաչափերի փոփոխություններով և մասամբ՝ պահպանվող առաջարկի դրական շուկայի ազդեցությամբ, ներմուծված ապրանքների գների նվազումներով և սեզոնային գների տատանումներով: Գնաճի վրա ազդեցություն են ունեցել նաև ներքին շուկայում որոշ ապրանքների մասով մրցակցային միջավայրի փոփոխությունները:

Սպառողական գների աճն ըստ հիմնական նպաստում ունեցող ապրանքախմբերի ¹

Ապրանքախմբի անվանումը	2018 թ. սեպտեմբեր (տ/տ)		2018 թ. դեկտեմբեր (տ/տ)		2018 թ. չորրորդ եռամսյակ	
	Աճ (%)	Նպաստում	Աճ (%)	Նպաստում	Աճ (%)	Նպաստում
ՍԳԻ	3.5		1.8		2.6	
Սննդամթերք և ոչ ակոհոլային ապրանքներ (ներառյալ՝ ակոհոլային խմիչք և ծխախոտ), այդ թվում՝	5.3	2.4	1.8	0.83	4.9	2.25
հացամթերք	-0.2	-0.02	0.7	0.06	0.4	0.04
մսամթերք	10.8	1.05	8.2	0.79	1.7	0.23
յուղեր և ճարպեր	11.7	0.35	3.1	0.09	-0.1	0
միրգ	0.3	0.01	10	0.28	16.8	0.47
բանջարեղեն և կարտոֆիլ	19.2	1.06	-6.3	-0.35	37.4	2.09
ծու	4.3	0.06	-6.5	-0.09	6.9	0.09
շաքարավազ	-15.4	-0.12	-11.7	-0.09	-0.4	0
ծխախոտ	9.6	0.15	7.9	0.13	0.3	0.0
Ոչ պարենային ապրանքներ	3.9	0.82	3.2	0.69	1.8	0.38
Ծառայություններ	0.7	0.25	0.8	0.3	0.1	0.03

¹ Պարենային ապրանքների կառուցվածքային տարրերի տ/տ տվյալները հաշվարկված են ԿԲ-ի կողմից՝ ՀՀ ՎԿ տեղեկատվության հիման վրա:

